

Bölüm-1

**Yerkürenin
Tektonik Aktivitesi**

**Kabuksal
Deformasyon:**

Gevrek, Sünümlü

1

JEM 110/126/152

Genel Jeoloji II

Prof. Dr.

Veysel IŞIK

Ankara Üniversitesi
Jeoloji Mühendisliği Bölümü
Tektonik Araştırma Grubu

Ders Konuları

Giriş

Dağ Kuşakları ve Orojenez Kavramı

Deformasyon

— Deformasyon Nedir?

— Stres Kavramı

— Deformasyon Türleri: Gevrek, Sünümlü

— Kaya Davranışı

Jeolojik Yapı: Çatlak

Jeolojik Yapı: **Faylar**

- Eğim Atımlı Faylar
- Doğrultu Atımlı Faylar
- Oblik (Verev) Atımlı Faylar
- Fayları Arazide Tanıma/Tanımlama
- Jeolojik Haritalardaki Faylar
- Fay Zonu / Sistemi

Jeolojik Yapı: **Kıvrımlar**

- Kıvrım Terminolojisi ve Sınıflaması
- Antiklinal, Senklinal, Monoklinal
- Kıvrım Türleri
- Jeolojik Haritalardaki Kıvrımlar

Coğrafyacilar, Everest Dağını dñnyanın tepesi olarak tanımlarlar. Everest Dağı, deniz seviyesinden 8.853 m yüksekliktedir. Bu yüksekliklerde oksijensizlik sebebiyle kimse uzun süre yaşayamaz.

Dağ Kuşakları ve Orojenez Kavramı

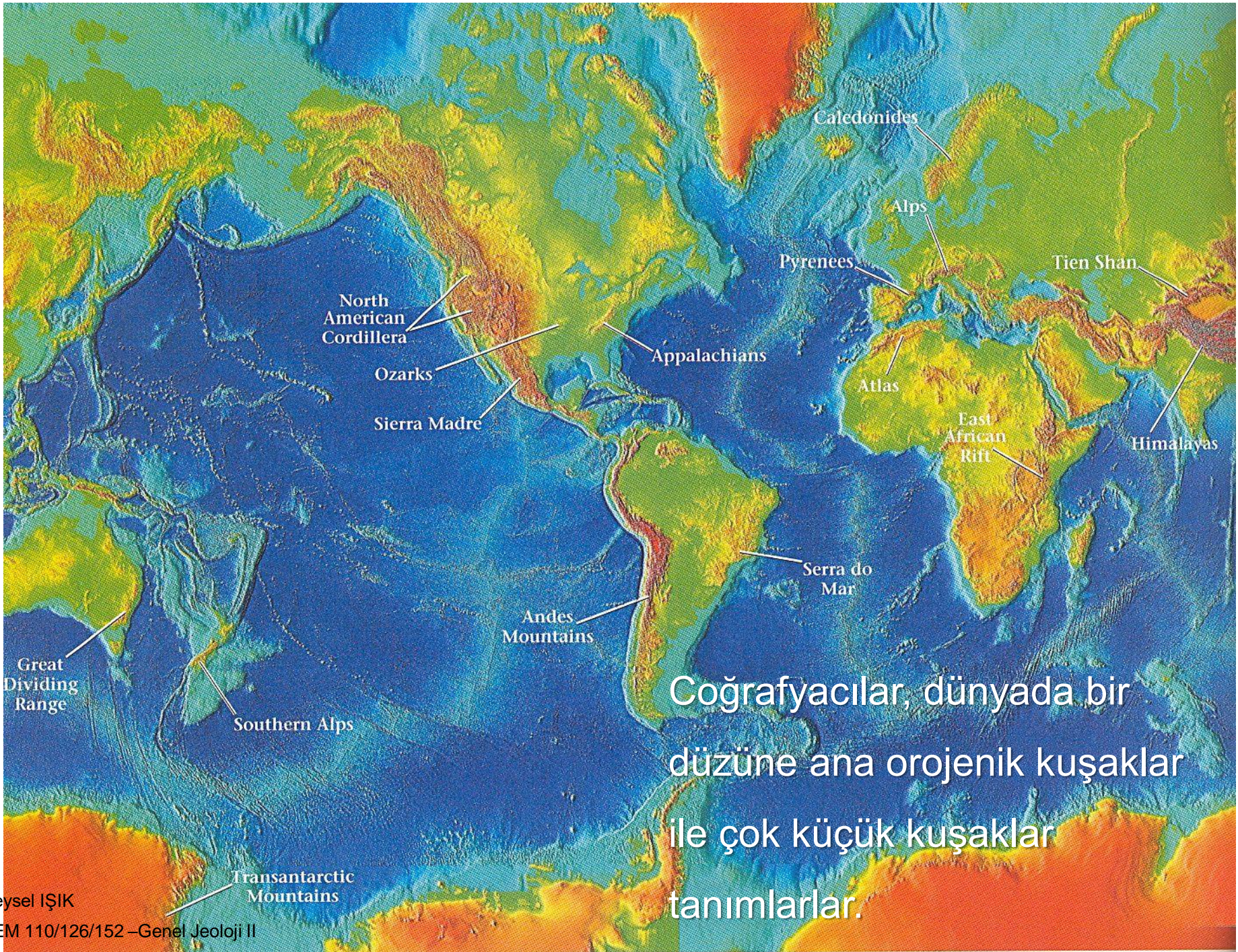
Yerin dinamik aktivitesine yönelik bilgiler Everest'in de içinde yer aldığı dağ kuşaklarından elde edilir.

Dağlar, izole oluşuklar olmayıp **dağ kuşakları**, **orojenik kuşaklar** veya **orojenez** olarak farklı adlarla tanımlanan çizgisel yükseltilerdir. (Orojenez latince kökenli olup oros=dağ, jenez=oluşma anlamındadır.)

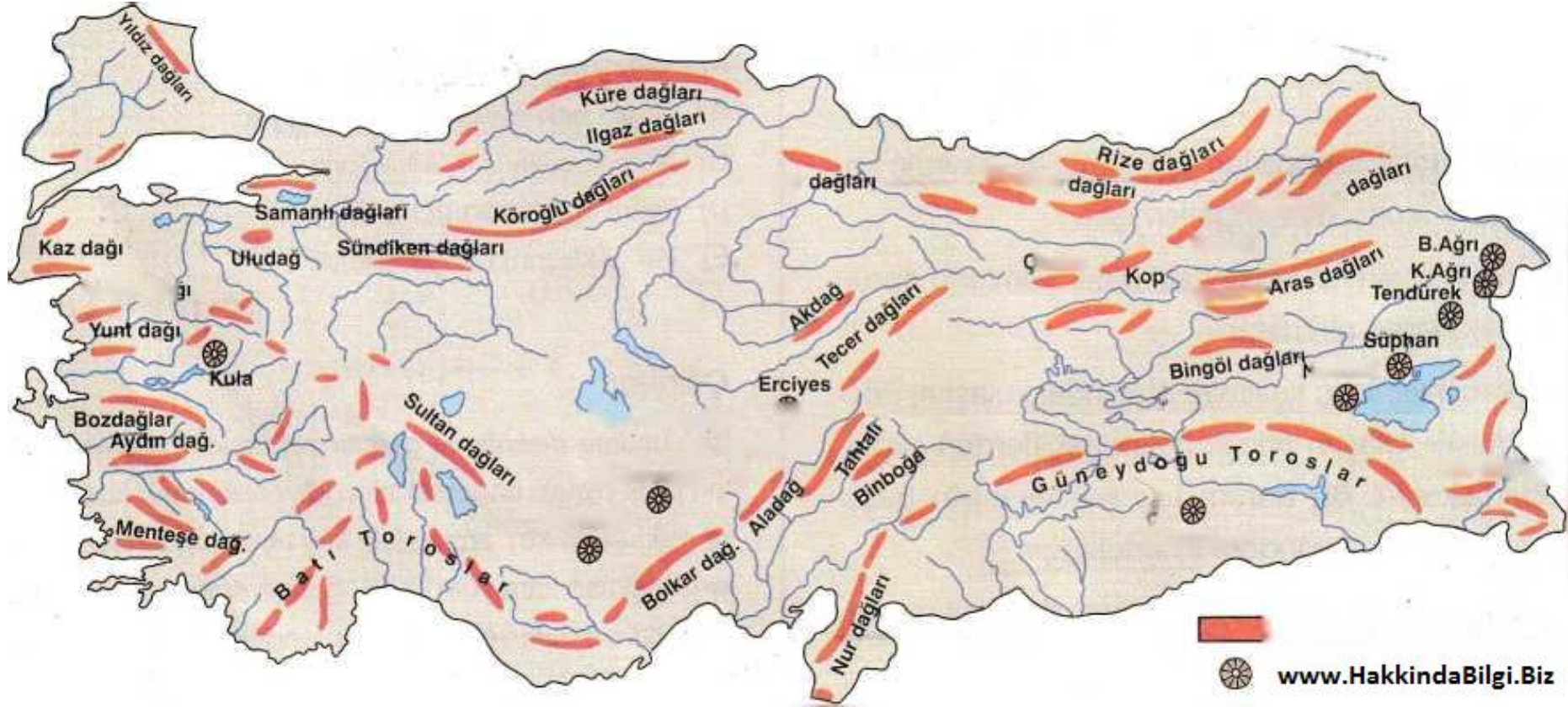
Bu kuşaklar, jeolojik zaman içerisinde belirli bir ömre sahiptir; zamanla erozyon veya diğer mekanizmalarla yok olmaya başlarlar.

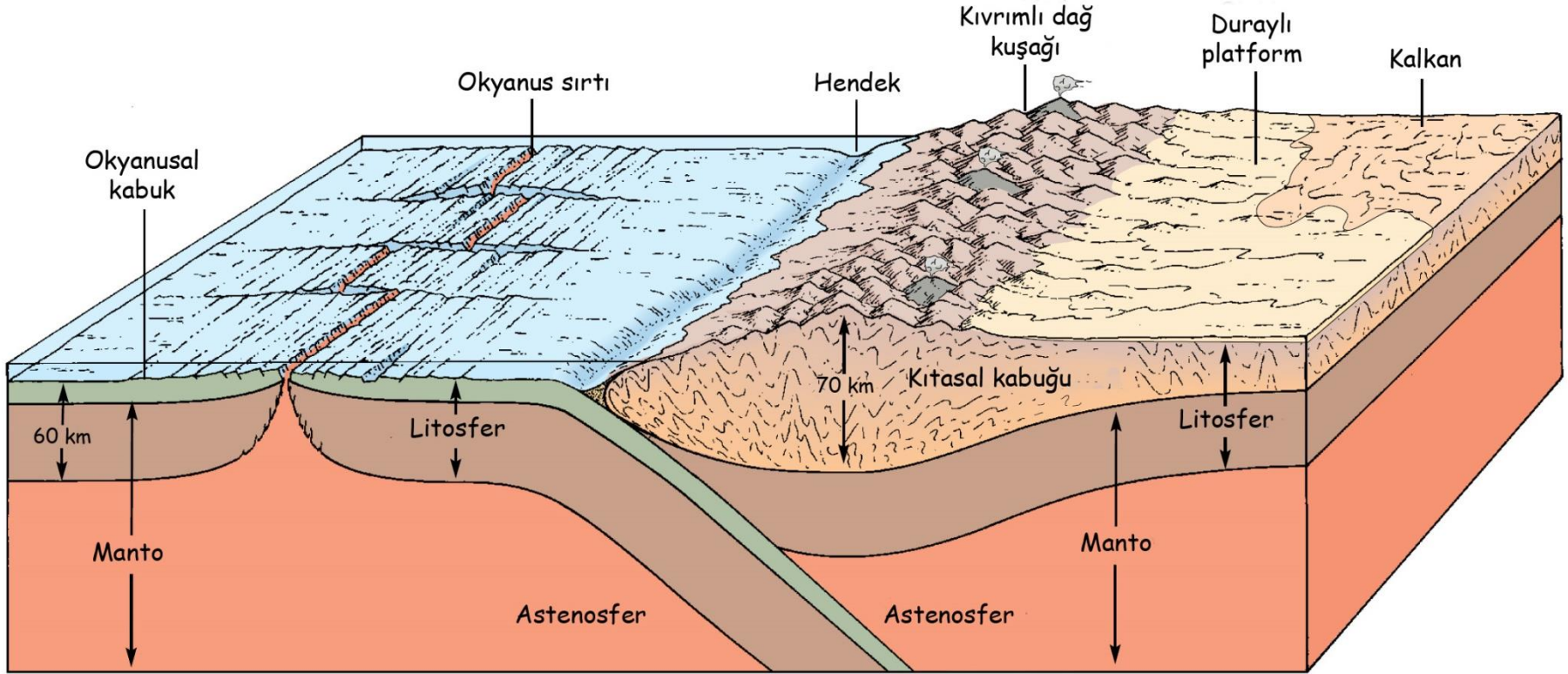
Coğrafyacılara, dünyada bir düzüne ana orojenik kuşaklar ile çok küçük kuşaklar tanımlarlar.

Türkiye Alp-Himalaya orojenik kuşağı içerisinde coğrafik pek çok dağlara sahiptir.

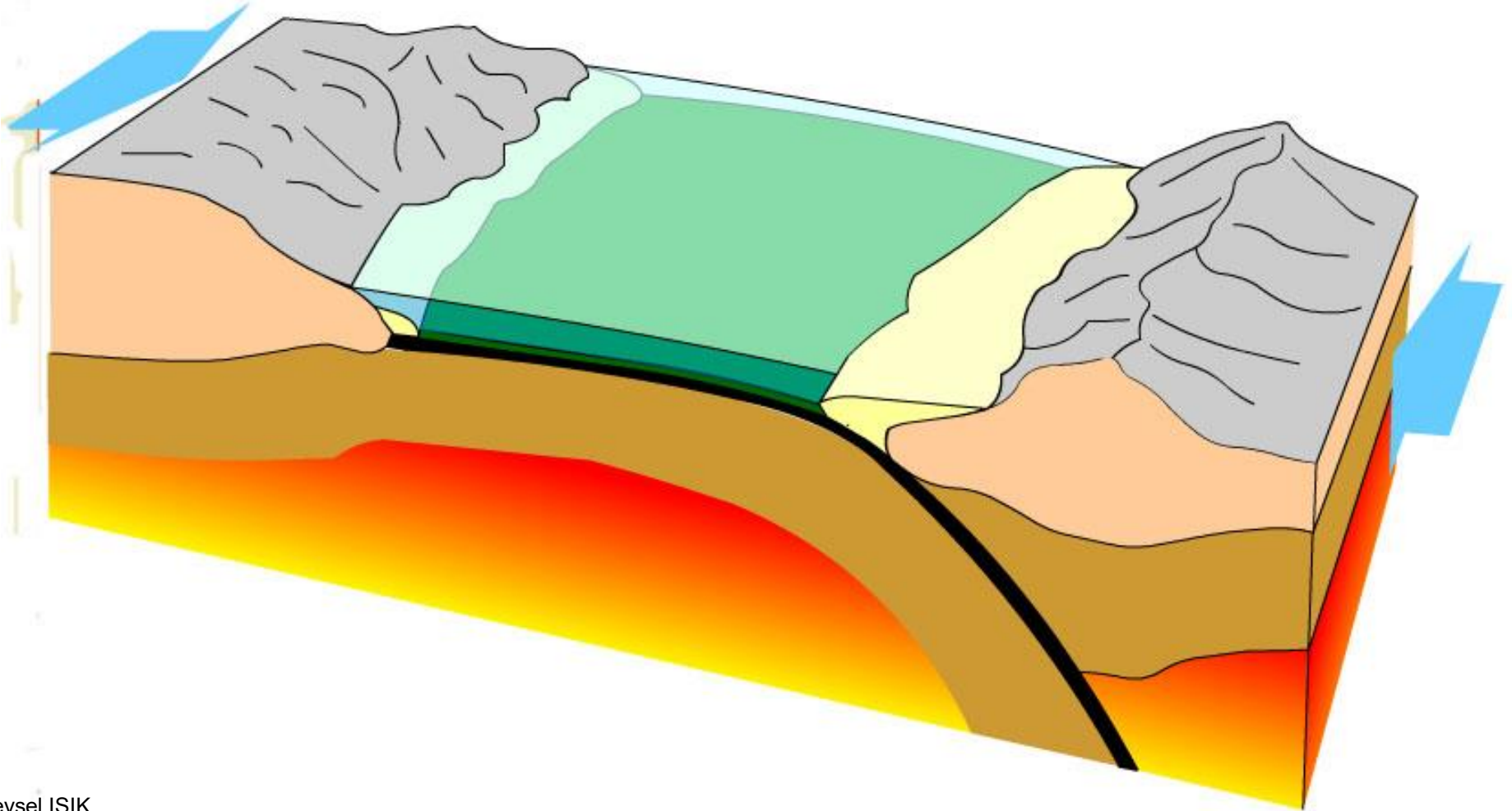
Peki orojen neden oluşmakta?..

Dağ kuşakları önemli ölçüde litosfer levhaları arası sınırlar boyunca oluşurlar.

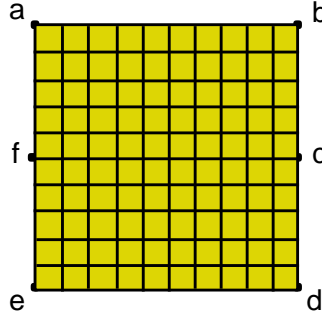
Dağ Oluşumunun Nedenleri

Yaklaşan Levhalar İlişkili Dağ Olumu

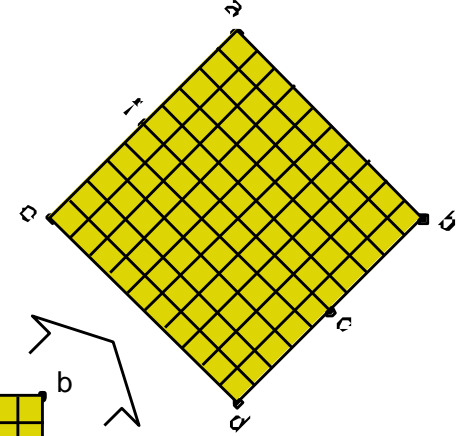

Deformasyon,
kaya kütlesinin
orijinal lokasyonunda,
yöneliminde, şeklinde
ve hacmindeki
değişimleri kapsayan
yapısal değişimlerdir.

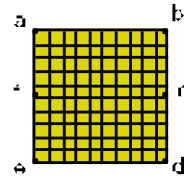
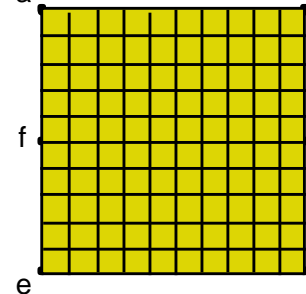
Yer
Değiştirme

Dönme
(Rotasyon)

Orijinal
Objekt

Hacim değişikliği
(Dilatasyon)

Şekil Değişikliği
(Distorsiyon)

Arazi çalışmalarında kaya kütlesinin deformasyona uğrayıp-uğramadığını anlamak mümkündür.

